

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e190083/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

til den Forandring, som Uvvalget senere vil tilføje sig at foreslaa med Henſyn til § 13. Hvad den Deel af Paragraphen angaar, som nærmest har været forhandlet, nemlig den sidste Deel, hvorved en Rigsforhænder ikke kan foreslaa en Forandring af Arvefølgen, da her det jo allerede viist sig, hvorledes denne Bestemmelse er bleven angrebet fra en dobbelt Side; deri ligger under saadanne Forhold som her til en vis Grad et Forsvar for Bestemmelsen, jeg vil tilføje med Henſyn til den Side, hvorfor Bestemmelsen synes at være mest truet, med Henſyn til det Forslag nemlig, at den hele Passus skulde udgaae, at man dog maatte lade overtrinde Bestemmelsen af det Argument, at man for at undgaae revolutionære Forholdsbegreber skal stille Rigsforhænderen fri, hede Urettenes saa endog som muligt, jeg skulde nemlig troe, at for de allerfleste, for alle saadanne Tilfælde vil det være ikke alene eller væsentlig i den regierende Families Interesse, at Rigsforhænderen aldrig kan foreslaa Forandringer i Arvefølgen og altsaa endnu mindre samlet deri, men det vil være væsentlig i Statens Interesse, at den Tante sig ikke kan opnaa hos Rigsforhænderen eller hans familie Besiddelse, at der skulde kunne gøres saadanne Forandringer i Arvefølgen, at hun fik den nærmeste Arveretter for ganske overensværende eller særgaare Tilfælde, som kunde opstaae under et meget langvarigt Rigsforhænderforhold ved en ganske elendommelig Combination af Forhold. Der skulde jeg troe, at Grundloven selv ophævede en, ikke revolutionær, men altsidigt grundtværdig Ved, det nemlig Grundloven selv ikke er uforanderlig; men disse Tilfælde ere saa sjeldne og saa fjerntliggende, at jeg troer virkelig, at det Argument, jeg ved et Par andre Tilfælde har anført det nødvendigt at gjøre gjældende, ikke her med Hens til den sidste Afsnit af Uvvalget.

Orholm: Med Henſyn til, at den sidste Afsnit af Uvvalget henviser til Afsnittet under Nr. 26, forekommer det mig, at den med sig selv indeholdende Afsnit under Nr. 35 synes at kunne komme i Betragtning. Ved den forhenævnte Afsnitting blev det nemlig fremt imod, at det skulde indføres, at Regentforhold skulde tilføje Kronprindsen, naar han var myndig, og naar en saadan Bestemmelse finder Sted, at Kronprindsen, hende myndig og tilføje, kan foreslaa, forekommer det mig at ligge meget nær, at han ogsaa kunde foreslaa ved den Tilfælde, hvorom der er Tale i den sidste Afsnit, netop fordi man vilde betragte den Regent, man indførte, til at foreslaa Arvefølgen, og i hvilket Tilfælde der blev betragtet Henset for en saadan Plan. Naar man i det hele sige Gange har været, at man der sige for ved Bestemmelsen i Grundloven at foreslaa Revolutionen, hende det mig, at man kan lade komme forsvaret, at man mere forebyggende harvaret end Tingen; thi naar man omtaler dette Henset til at gjøre Omvæltninger ad lovlige Ved, her Omvæltningen ligefald, hende den ikke ligefrem kan kaldes en Revolution.

Justitsministeren: Jeg skal med saa lidt sige, at jeg troer, at Ministeriet her holder paa, at Grundlovsudkastets Paragraph i dette Punkt gaar uforandret igjennem. Det man anfører at være af en høj Grad af Betydning, at de muligen nødvendige Forandringer i Arvefølgen indskrænkes inden de allerede nævnte Grænser, og at der ikke endog er flere Systemer for dem end absolut nødvendige. Til denne Betragtning kommer det overnaade Betænkning i at lade Spørgsmaal om Forandringer i Arvefølgen rejst, medens Regentmagten ligger i andre Hænder end de, som efter Arvefølgen skulde være den. Et det Betænkning heri i et muligt, hende ved overnaade ibt iendfjendigt Tilfælde, kan foresa ved den Afsnitting, som mig har fundet Sted, er, troer jeg, meget rigtig bemærket af den sidste Rigsdagssamfund, som jeg talte. Naar man tænker sig, at den myndige Kronprinds var udelukket fra Regentforhold, hvilket ved Afsnittingen jo er betragtet som uønsket, og man saa igjen tænker sig Muligheden af, at den ibetværlig kan indtræde Rigsforhænder kan foreslaa et Forslag til Forandring i Arvefølgen, troer jeg, at man kan betænke sig meget ved at tilføje dette sidste. Jeg vil endnu gjøre den Bemærkning, at naar man siger, at man, ved at lade Paragraphen hende uforandret, udelukker Muligheden af at foreslaa en Forandring i Arvefølgen, som kunde være sig altsidigt nødvendigt, forekommer det mig, at man dog her udelukker Beslutningheden langt videre, end man her, thi ved at ville imødegaa alle mulige Eventualiteter, som kunne føde til Conflict i Staten, frem-

kalder man dem maatte underværdige. Der foredrer nemlig her Sammenhængen af 2 Dødsfaldsforhold, som hver for sig, Gud ske Lov, man antog at være af den Art, at de overordentlig sjeldent kunne indtræde, nemlig Sammenhængen af de 2 Dødsfaldsforhold, at et Regentforhold finder Sted, og i Almindelighed et Regentforhold, som ikke er betruet den myndige Kronprinds, thi en myndig Kronprinds vil ikke let have Interesse af en Forandring i Arvefølgen, og bemærk, at samtidig med dette Regentforhold vil fulde indtræde Nødvendigheden af en Arvefølgeforandring. Det er et saa overordentlig enklehaende Tilfælde, at jeg troer, det er bedst at udelukke Henset dertil, naar det kommer i Conflict med det andet Henset, ikke at ophæve Afgang for Rejsning af Spørgsmaal om Arvefølgeforandringer paa en betænkelig Maade.

Da Ingen flere begjærede Ordet, stred man til Afsnitting, hvilket, det, som titligere bemærket, var vedt Forslag under Nr. 40 var vedtaget, og følgende Resultat:

1) Nr. 39. Endelig Forslag: At Staten: „dog kan — Arvefølgen“ udgaae.

forfattede med 116 mod 5 Stemmer.

2) Nr. 41. Udfattet. Regenten skaffer den for Kongen foreskrevne God og uover, saalange Regentforhold varer, i Kongens Navn alle dennes Retigheder; dog kan han ikke foreslaa Forandring af Arvefølgen.

antog sig enstemmig med 123 Stemmer.

Deleter sig man over til Discussionen af Grundlovsudkastets §§ 12-14, hvortil den endelige Afsnittingstilføje følgende:

42) Tredjendegs Forslag til Uvvalgets Forandring af § 12: Endelig Uvvalgsterritoriet Forslag, da foreslaas: at mellem „sammenbræder“ og „14de Dagen“ indføjes: „Rigsdagen“ og udelukkes „den sidste Rigsdag“.

43) Andrag's Forslag til Uvvalgets Forandring af § 13: Den af Uvvalget retigende § 13 foreslaas affattet paa følgende Maade: „Kan Thronfølgeren eller Rigsforhænderen ikke strax tiltræde Regjeringen, fores den af Ministerraadet indtil dette kan ske, eller indtil fornøden Bestemmelse er tagen af Rigsdagen“.

44) Andrag's Forslag: § 14 (efter Uvvalgets Redaction) foreslaas Ordene: „eller af anden Grund ikke i stand til at regjere“ indføjes efter Begyndelsen af anden Sætning: „Er Thronfølgeren umyndig — — —“.

45) Uvvalgets §§ 12-14.

§ 12. Er Kongen død, sammenbræder 14de Dagen derefter uden Sammenfaldelse den sidste Rigsdag.

§ 13. Er Thronfølgeren fraværende, eller har han, hende myndig, ikke afsagt God paa Grundloven, eller er han ude af Stand til at regjere, eller er der ingen Thronfølger, fores Regjeringen af Statsraadet, indtil Bestemmelse er tagen af Rigsdagen.

§ 14. Er Thronfølgeren eller Rigsforhænderen fraværende, bestemmer den forende Rigsdag, inden hvilken Tid han har at vende tilbage. Er Thronfølgeren umyndig, uden at Rigsforhænder og Formynderskab er bestemt, udvælger den forende Rigsdag Rigsforhænderen og befaller Formynderskabet. Er der ingen Thronfølger, udvælger den forende Rigsdag en Renge og fastsætter den fremtidige Arvefølge.

46) Udfattet §§ 12-14:

§ 12. Er Kongen død og er Thronfølgeren fraværende, eller har han, hende myndig, ikke afsagt God paa Grundloven, eller er han umyndig, uden at Regenten er udnevnt og har afsagt God, eller uden at Formynderskabet er ordnet, eller er der ingen Thronfølger, sammenbræder Rigsdagen uden Sammenfaldelse 14 Dage efter Kongens Død. I Mellemtiden fores Regjeringen af Statsraadet.

§ 13. Er Kongen umyndig, uden at Regent og Formynderskab er bestemt, udvælger den forende Rigsdag Regenten og befaller Formynderskabet.

§ 14. Er der ingen Thronfølger, udvælger den forende Rigsdag en Renge og fastsætter den fremtidige Arvefølge.